

Kompendium instrumentów, z których mogą skorzystać podmioty ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwa społeczne, w związku z wprowadzeniem stanu epidemii koronawirusa SARS-CoV-2, wywołującego chorobę COVID-19

Stan na 25 czerwca 2020 r.

Opracowanie Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dostrzegając niezwykle trudną sytuację, w jakiej znalazły się podmioty ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwa społeczne, w związku ze stanem epidemii koronawirusa SARS-CoV-2, podjęło działania, mające na celu złagodzenie skutków tej kryzysowej sytuacji. Dla wielu podmiotów ekonomii społecznej związana jest ona z perspektywą poważnych problemów z utrzymaniem płynności finansowej, wypłatą wynagrodzeń, świadczenia usług społecznych, aż po całkowite zaprzestanie działalności. W tym trudnym dla wszystkich okresie szczególnie ważne wydaje się podjęcie działań mających na celu ochronę i utrzymanie miejsc pracy stworzonych w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, będących w najtrudniejszej pozycji na rynku pracy.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej oraz przy wsparciu strony społecznej Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz przedstawicieli sektora ekonomii społecznej i solidarnej analizuje możliwość wdrożenia szeregu rozwiązań, uzupełniających aktualne narzędzia systemu wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej.

Poniżej znajdują Państwo informacje na temat rozwiązań, mających na celu złagodzenie skutków tej nadzwyczajnej sytuacji.

Rządowy pakiet antykryzysowy

Odwołania do przepisów wskazane w niniejszym materiale odnoszą się do ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (zwanej dalej *specustawą*), chyba że w treści wskazano odwołanie do innej ustawy.

SPIS TREŚCI

Wynagrodzenia i składki	3
Dofinansowanie wynagrodzeń oraz składek ze środków Funduszu Pracy dla przedsiębiorców (art. 15zzb)	3
Dofinansowanie wynagrodzeń oraz składek ze środków Funduszu Pracy – dla organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 15zze)	4
Dofinansowanie do wynagrodzenia ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w okresie wprowadzonego przez pracodawcę przestoju ekonomicznego lub obniżenia wymiaru czasu. (art. 15g)	5
Umorzenie składek na ubezpieczenie społeczne (art. 31zo)	8
Odroczenie lub rozłożenie składek ZUS bez opłat (art. 15zb).....	9
Instrumenty zwrotne.....	10
Niskooprocentowana pożyczka dla mikroprzedsiębiorców ze środków Funduszu Pracy (art. 15zzd).....	10
Nowy instrument finansowy – preferencyjne pożyczki płynnościowe BGK	11
Zmiany warunków spłaty pożyczek dla PES	12
Wsparcie w ramach Polskiego Funduszu Rozwoju	13
Zmiana warunków kredytów bankowych (art. 31zf)	14
Wsparcie dla przedsiębiorców w BGK	15
Wsparcie zwrotne z Agencji Rozwoju Przemysłu	16
Realizacja zadań publicznych	17
Zmiany w zakresie realizacji zleconych zadań publicznych (art. 15zzzzzb).....	17
Zmiany w zakresie rozliczania zleconych zadań publicznych (art. 15zzl)	18
Możliwość zlecania zadań publicznych w celu zwalczania COVID-19, z pominięciem otwartego konkursu ofert (art. 15zzm).....	18
Program Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19	19
Zatrudnienie socjalne	19
Wsparcie dla podmiotów zatrudnienia socjalnego (art. 15c oraz art. 31e)	19
Podatki i opłaty.....	21
Wybrane ułatwienia dotyczące podatków	21
Zwolnienie z podatku od nieruchomości (art. 15p i 15q).....	22
Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES).....	23
Wsparcie ze strony OWES	23
Zakupy w PES towarów i usług związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	23
Akredytacja Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej	25

Inne.....	25
Rozwiązania dla beneficjentów projektów współfinansowanych w ramach EFS - ustawa o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (tzw. specustawa funduszowa).....	25
Zmiany w rozwiązaniach skierowanych do osób niepełnosprawnych (art. 15a i 15b).....	27
Wsparcie dla organizacji pożytku publicznego (OPP).....	28
Możliwość korzystania ze środków komunikacji elektronicznej w głosowaniu władz fundacji i stowarzyszeń	29
Zmiany dotyczące sposobu funkcjonowania organów statutowych w spółdzielniach socjalnych (art. 35 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo Spółdzielcze).....	29

WYNAGRODZENIA I SKŁADKI

Dofinansowanie wynagrodzeń oraz składek ze środków Funduszu Pracy dla przedsiębiorców (art. 15zzb)

Dla kogo: PES prowadzące działalność gospodarczą, będące mikro, małym lub średnim przedsiębiorcą

Krótką charakterystyka:

Dofinansowanie będzie mogło zostać przyznane, gdy spadek obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających po 31.12.2019 r. wyniesie:

- a) **co najmniej 30%** – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 50% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, **jednak nie więcej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę** w odniesieniu do każdego pracownika;
- b) **co najmniej 50%** – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 70% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, **jednak nie więcej niż 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia w odniesieniu do każdego pracownika;**
- c) **co najmniej 80%** – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 90% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, **jednak nie więcej niż 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia w odniesieniu do każdego pracownika.**

Dofinansowanie może być przyznane na okres **nie dłuższy niż 3 miesiące, wypłacane jest od miesiąca złożenia wniosku w okresach miesięcznych.**

Przedsiębiorca jest zobowiązany do utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową, przez okres dofinansowania. Jeżeli w tym okresie dojdzie do wygaśnięcia stosunku pracy lub do wypowiedzenia umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika (art.52 kodeksu pracy), na którego wynagrodzenie przyznano wsparcie, to PES zachowa prawo do niezmienionego dofinansowania o ile zatrudni w to miejsce innego pracownika.

Organizowany przez PUP nabór wniosków dotyczących tego instrumentu ma charakter ciągły. Oznacza to, że trwa on momentu ogłoszenia do decyzji kierownika PUP o zakończeniu naboru. Środki przekazane w ramach tego mechanizmu nie podlegają egzekucji, z wyjątkiem egzekucji prowadzonej na rzecz osób, na których wynagrodzenia i należne od tych wynagrodzeń składki to dofinansowanie zostało przekazane. PES prowadzące działalność gospodarczą, które zatrudniają osoby niepełnosprawne i w związku z tym korzystają z dofinansowania do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych mogą skorzystać także z tego wsparcia antykryzysowego w zakresie w jakim nie pobierają dofinansowania na podstawie powyższej ustawy.

Gdzie się zgłosić: PUP

Przydatne linki:

- <https://www.gov.pl/web/rodzina/tarcza-antykryzysowa-przewodnik-po-rozwiazaniach-dla-przedsiębiorców-i-pracowników2>
- <https://psz.praca.gov.pl/dla-pracodawców-i-przedsiębiorców/tarcza/wynagrodzenia>
- <https://www.praca.gov.pl/eurzad/index.eup#/inneSprawy/listaDokumentow?dest=TARZ A>

Dofinansowanie wynagrodzeń oraz składek ze środków Funduszu Pracy – dla organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 15zże)

Dla kogo: PES

Krótką charakterystyka:

Dofinansowanie będzie mogło zostać przyznane, gdy spadek przychodów z działalności statutowej w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających po 31.12.2019 r. wyniesie:

- a) **co najmniej 30%** – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 50% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, **jednak nie więcej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę** w odniesieniu do każdego pracownika;
- b) **co najmniej 50%** – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 70% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych

wynagrodzeń, **jednak nie więcej niż 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia w odniesieniu do każdego pracownika;**

- c) **co najmniej 80%** – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 90% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, **jednak nie więcej niż 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia w odniesieniu do każdego pracownika.**

Dofinansowanie może być przyznane na okres **nie dłuższy niż 3 miesiące, począwszy od miesiąca, w którym złożony został wniosek i jest wypłacane w okresach miesięcznych.**

Podmiot objęty wsparciem jest zobowiązany do utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową, przez okres dofinansowania. Do kwoty przychodów nie wlicza się darowizn (zarówno rzeczowych jak i finansowych) otrzymanych w związku z realizacją działań w zakresie przeciwdziałania COVID-19.

Jeżeli w tym okresie dojdzie do wygaśnięcia stosunku pracy lub do wypowiedzenia umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika (art.52 kodeksu pracy), na którego wynagrodzenie przyznano wsparcie, to PES zachowa prawo do niezmienionego dofinansowania o ile zatrudni w to miejsce innego pracownika.

Organizowany przez PUP nabór wniosków dotyczących tego instrumentu ma charakter ciągły. Oznacza to, że trwa on momentu ogłoszenia do decyzji kierownika PUP o zakończeniu naboru. Środki przekazane w ramach tego mechanizmu nie podlegają egzekucji, z wyjątkiem egzekucji prowadzonej na rzecz osób, na których wynagrodzenia i należne od tych wynagrodzeń składki to dofinansowanie zostało przekazane. PES, które zatrudniają osoby niepełnosprawne i w związku z tym korzystają z dofinansowania do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych mogą skorzystać także z tego wsparcia antykryzysowego w zakresie w jakim nie pobierają dofinansowania na podstawie powyższej ustawy.

Gdzie się zgłosić: PUP

Przydatne linki:

- <https://www.gov.pl/web/rodzina/tarcza-antykryzysowa-przewodnik-po-rozwiazaniach-dla-przedsiębiorców-i-pracowników2>
- <https://psz.praca.gov.pl/dla-pracodawców-i-przedsiębiorców/tarcza/wynagrodzenia>
- <https://www.praca.gov.pl/eurzad/index.eup#/inneSprawy/listaDokumentow?dest=TARCZA>
- <https://www.gov.pl/web/rodzina/ulstwienia-dla-podmiotow-ekonomii-spoecznej>

Dofinansowanie wynagrodzeń oraz składek ze środków Funduszu Pracy – dla kościelnych osób prawnych oraz ich jednostek organizacyjnych (art. 15^z)

Dla kogo: kościelne osoby prawne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów

i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, oraz ich jednostki organizacyjne.

Krótką charakterystyka:

Dofinansowanie będzie mogło zostać przyznane, do wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 70% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę w odniesieniu do każdego pracownika.

Dofinansowanie może być przyznane na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, począwszy od miesiąca, w którym złożony został wniosek i jest wypłacane w okresach miesięcznych.

Podmiot objęty wsparciem jest zobowiązany do utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową, przez okres dofinansowania.

Jeżeli w tym okresie dojdzie do wygaśnięcia stosunku pracy lub do wypowiedzenia umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika (art.52 kodeksu pracy), na którego wynagrodzenie przyznano wsparcie, to podmiot uprawniony zachowa prawo do niezmienionego dofinansowania o ile zatrudni w to miejsce innego pracownika.

Organizowany przez PUP nabór wniosków dotyczących tego instrumentu ma charakter ciągły. Oznacza to, że trwa on momentu ogłoszenia do decyzji kierownika PUP o zakończeniu naboru. Środki przekazane w ramach tego mechanizmu nie podlegają egzekucji, z wyjątkiem egzekucji prowadzonej na rzecz osób, na których wynagrodzenia i należne od tych wynagrodzeń składki to dofinansowanie zostało przekazane. Podmiot uprawniony, które zatrudniają osoby niepełnosprawne i w związku z tym korzystają z dofinansowania do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych mogą skorzystać także z tego wsparcia antykryzysowego w zakresie w jakim nie pobierają dofinansowania na podstawie powyższej ustawy.

Gdzie się zgłosić: PUP

Przydatne linki:

- <https://psz.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorców/tarcza/15zrz2-koscioly>

Dofinansowanie do wynagrodzenia ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w okresie wprowadzonego przez pracodawcę przestoju ekonomicznego lub obniżenia wymiaru czasu. (art. 15g)

Dla kogo: PES prowadzące działalność gospodarczą oraz jednostki organizacyjne kościołów, i kościelne osoby prawne

Krótką charakterystyka:

Pomoc ze środków FGŚP przysługuje m.in. jednostkom organizacyjnym kościołów oraz kościelnym osobom prawnym, a także PES prowadzącym działalność gospodarczą w okresie wprowadzonego przez te podmioty **przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru**

czasu. W przypadku PES z tego wsparcia skorzystają podmioty, które odnotowały spadek obrotów gospodarczych (tj. spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym):

- a) **nie mniej niż o 15%**, obliczony jako stosunek łącznych obrotów **w ciągu 2 kolejnych miesięcy** w okresie po 01.01. 2020 r., do łącznych obrotów z analogicznych 2 miesięcy z roku ubiegłego w następstwie wystąpienia COVID 19, lub
- b) **nie mniej niż o 25 %**, obliczony jako stosunek łącznych obrotów **w ciągu dowolnie wskazanego miesiąca** w okresie po 01.01. 2020 r., w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego.

Pracownikowi objętemu **przeostojem ekonomicznym** pracodawca wypłaca wynagrodzenie w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę. Dzięki środkom z **Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych** pracodawca otrzyma **dofinansowanie do wynagrodzenia w okresie przestoju w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia plus składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy od przyznanych świadczeń, czyli 1 533,09 zł**, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

Jeżeli pracodawca **obniżył**, w związku z wystąpienia koronawirusa, **wymiar czasu pracy pracownika o nie więcej niż 20% i nie więcej niż do 0,5 etatu**, (z zastrzeżeniem, że wynagrodzenie nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy) Fundusz **dofinansuje wynagrodzenie takiego pracownika kwotą maksymalnie do wysokości 40% przeciętnego wynagrodzenia plus składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy od przyznanych świadczeń. tj. 2 452,27 zł.**

Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie, uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy było wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS.. Oba świadczenia przysługiwać będą **przez łączny okres 3 miesięcy** od dnia podpisania umowy o wypłatę świadczeń. Rada Ministrów może, w celu przeciwdziałania skutkom gospodarczym COVID-19, w drodze rozporządzenia, przedłużyć ten okres mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

Gdzie się zgłosić: Dyrektorzy WUP.

Przydatne linki:

- <https://www.gov.pl/web/rodzina/tarcza-antykryzysowa-przewodnik-po-rozwiazaniach-dla-przedsiębiorców-i-pracowników2>
- <https://psz.praca.gov.pl/dla-pracodawców-i-przedsiębiorców/tarcza/swiadczenia>
- <https://www.praca.gov.pl/eurzad/index.eup#/inneSprawy/listaDokumentow?dest=TARCA A>
- https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komerek-merytorycznych/firmy/-/publisher/details/1/zwolnienie-z-obowiazku-oplacen-naleznosci-z-tytulu-skladek-za-marzec-maj-2020-r_/2551396

Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem ekonomicznym lub zmniejszonym wymiarem czasu pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (art. 15gg)

Dla kogo: PES prowadzące działalność gospodarczą oraz jednostki organizacyjne kościołów, związki wyznaniowe oraz kościelne osoby prawne

Krótką charakterystyka:

Pomoc ze środków FGŚP przysługuje m.in. jednostkom organizacyjnym kościołów, związkom wyznaniowym oraz kościelnym osobom prawnym, a także PES prowadzącym działalność gospodarczą, które odnotowały spadek obrotów gospodarczych na zasadach określonych w art. 15g. Dofinansowanie wynosi nie więcej niż połowę wynagrodzenia pracownika powiększoną o składki na ubezpieczenie społeczne należne od pracodawcy, jednak nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS. Dofinansowanie przysługuje na wynagrodzenia pracowników **nieobjętych przestojem, o którym mowa w art. 81 kodeksu pracy, przestojem ekonomicznym wz. z COVID-19 oraz obniżonym wymiarem czasu pracy wz. z COVID-19, o których mowa w art. 15g.**

Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie było wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS.

Świadczenie przysługuje **przez łączny okres 3 miesięcy** od miesiąca złożenia wniosku. Świadczenie może być przeznaczone wyłącznie na wynagrodzenia pracowników objętych wnioskiem oraz na składki na ubezpieczenia społeczne od tych wynagrodzeń. Świadczenie nie podlega egzekucji, z wyłączeniem tej prowadzonej na rzecz pracowników objętych wnioskiem.

Gdzie się zgłosić: Dyrektorzy WUP.

Przydatne linki:

- <https://psz.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorcow/tarcza/15gg-swiadczenia>

Umorzenie składek na ubezpieczenie społeczne (art. 31zo)

Dla kogo: PES, które zgłosiły do ubezpieczenia społecznego mniej niż 50 osób

Krótką charakterystyka:

Podmioty ekonomii społecznej (oraz inni płatnicy składek), które były płatnikami składek na ubezpieczenie społeczne przed 1 kwietnia 2020 r., mogą zostać na 3 miesiące zwolnione z opłacania składek na: ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych. Skala tego zwolnienia zależy od formy prawnej oraz od liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia na dzień 29 lutego 2020 r.

Jeżeli wniosek składa **spółdzielnia socjalna, duchowny albo przełożony domu zakonnego bądź innej zwierzchniej instytucji diecezjalnej lub zakonnej lub PES, który do**

ubezpieczenia społecznego zgłosił mniej niż 10 osób, zwolnienie obejmuje **całą kwotę należności** z tytułu składek za okres od 1 marca do 31 maja.

Jeżeli wniosek złożył **PES, który do ubezpieczenia zgłosił od 10 do 49 osób**, zwolnienie **obejmuje 50%** łącznej kwoty należności z tytułu składek. Wniosek będzie można złożyć najpóźniej do 30 czerwca 2020 r. w ZUS.

PES który opłacił składki na ubezpieczenie społeczne za marzec, oraz złożył wskazany powyżej wniosek o zwolnienie ze składek na ubezpieczenie społeczne za okres od marca do maja, może wnioskować o zwrot składki za marzec (art. 113 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. Ustawa o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2). Tryb postępowania w takiej sytuacji określony został w art. 24 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Jednocześnie PES, który złożył wniosek o zwolnienie z opłacania składek i nie opłacił ich w terminie, do dnia rozpatrzenia tego wniosku traktowany jest jako niezalegający w opłacaniu składek.

Gdzie się zgłosić: ZUS

Przydatne linki:

- https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komerek-merytorycznych/firmy/-/publisher/details/1/zwolnienie-z-obowiazku-oplacenia-naleznosci-z-tytulu-skladek-za-marzec-maj-2020-r_/2551396

Odroczenie lub rozłożenie składek ZUS bez opłat (art. 15zb)

Dla kogo: PES

Krótką charakterystyka:

Podmioty ekonomii społecznej (oraz inni płatnicy składek), które mają trudności w opłaceniu składek, do poboru których zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku zawarcia umowy o odroczeniu terminu płatności składek lub umowy o rozłożeniu należności na raty, będą **zwolnieni z konieczności uiszczania opłaty prolongacyjnej**.

Gdzie się zgłosić: ZUS

Przydatne linki:

- <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komerek-merytorycznych/firmy/-/publisher/details/1/ulga-w-oplacaniu-skladek-bez-oplaty-prolongacyjnej-odroczenie-terminu-platnosci-lub-rozlozenie-na-raty-naleznosci-z-tytulu-skladek/2551351>

Dotacje obrotowe z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój oraz Regionalnych Programów Operacyjnych

Dla kogo: PES prowadzące działalność gospodarczą

Krótką charakterystyka:

W czerwcu planowane jest uruchomienie naborów umożliwiających skorzystanie PES prowadzącym działalność gospodarczą z dotacji na pokrycie bieżących kosztów funkcjonowania. Ze wsparcia skorzystać będą mogły podmioty, które w związku z epidemią mają problemy z zachowaniem płynności finansowej. PES zaliczane do grona mikro i małych przedsiębiorców będą mogły wnioskować o takie wsparcie w instytucja wdrażających RPO. W przypadku PES zaliczanych do grupy średnich firm o dotację można będzie ubiegać się w Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. PES działające jako średnie firmy z województw lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, mogą uzyskać dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia, natomiast PES z pozostałych województw mogą uzyskać wsparcie z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

Gdzie się zgłosić: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, instytucje wdrażające RPO

Przydatne linki:

- <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/3-miliardy-zlotych-z-funduszy-unijnych-na-wsparcie-biezacej-dzialalnosci-firm-w-czerwcu-ruszaja-nabory>

INSTRUMENTY ZWROTNE

Niskooprocentowana pożyczka dla mikroprzedsiębiorców ze środków Funduszu Pracy (art. 15zzd)

Dla kogo: mikroprzedsiębiorcy - PES prowadzące działalność gospodarczą

Krótką charakterystyka:

Pożyczka ta ma umożliwić **mikroprzedsiębiorcom**, którzy prowadzili działalność gospodarczą **przed dniem 1 marca 2020 r.**, pokrycie bieżących kosztów prowadzenia tej działalności.

Pożyczka będzie udzielana ze środków Funduszu Pracy do wysokości **5 tys. zł**, zaś jej oprocentowanie będzie stałe i będzie wynosiło w skali roku **0,05 stopy redyskonta weksli**, przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski.

Rozpoczęcie spłaty pożyczki będzie następowało po trzymiesięcznym okresie karencji, okres spłaty pożyczki nie może być dłuższy niż 12 miesięcy.

Pożyczka wraz z odsetkami będzie podlegała umorzeniu pod warunkiem, że mikroprzedsiębiorca przez okres 3 miesięcy od dnia jej udzielenia będzie prowadził działalność gospodarczą. W sprawie umorzenia pożyczki nie będzie trzeba składać wniosku do PUP. Środki z pożyczki nie podlegają egzekucji.

Gdzie się zgłosić: PUP

Przydatne linki:

- <https://www.gov.pl/web/rodzina/tarcza-antykryzysowa-przewodnik-po-rozwiazaniach-dla-przedsiębiorcow-i-pracownikow2>

- <https://psz.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorców/tarcza/pozyczka>

Niskooprocentowana pożyczka dla PES ze środków Funduszu Pracy (art. 15zzda)

Dla kogo: PES, których przychód za 2019 r. nie przekroczył 100 tys. zł.

Krótką charakterystyka:

Pożyczka ta ma umożliwić organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, którzy prowadzili działalność gospodarczą lub statutową **przed dniem 1 kwietnia 2020 r.**, pokrycie bieżących kosztów prowadzenia tej działalności.

Pożyczka będzie udzielana ze środków Funduszu Pracy do wysokości do **5 tys. zł, ale nie więcej niż 10% przychodów za ubiegły rok.** zaś jej oprocentowanie będzie stałe i będzie wynosiło w skali roku **0,05 stopy redyskonta weksli**, przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski.

Rozpoczęcie spłaty pożyczki będzie następowało po trzymiesięcznym okresie karencji, okres spłaty pożyczki nie może być dłuższy niż 12 miesięcy.

Pożyczka wraz z odsetkami będzie podlegała umorzeniu pod warunkiem, że PES przez okres 3 miesięcy od dnia jej udzielenia będzie prowadził działalność gospodarczą lub statutową. Środki z pożyczki nie podlegają egzekucji.

Gdzie się zgłosić: PUP

Przydatne linki:

- <https://psz.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorców/tarcza/15zzda-pozyczka-org>

Preferencyjne pożyczki płynnościowe BGK

Dla kogo: PES, prowadzące działalność gospodarczą (mikro, mali i średni przedsiębiorcy) lub odpłatną działalność statutową, istniejące co najmniej 12 m-cy i posiadające co najmniej jeden zamknięty rok obrotowy.

Krótką charakterystyka:

PES mogą wnioskować o elastyczne pożyczki, mające na celu pomoc w zachowaniu płynności finansowej w ramach Krajowego Funduszu Przedsiębiorczości Społecznej..

Pożyczka udzielana jest na bieżące cele gospodarcze (np. regulowanie bieżących zobowiązań, w tym publiczno-prawnych, kosztów zatrudnienia personelu, kosztów administracyjnych, kosztów zakupu drobnego wyposażenia itp.).

Wybrane parametry pożyczki:

- maksymalna wysokość to 25% wartości rocznego obrotu i nie więcej niż 100 tys. zł,
- maksymalny okres spłaty to 48 miesięcy dla pożyczek udzielonych do 31 grudnia 2020 r. oraz 36 miesięcy dla pożyczek udzielonych od 1 stycznia 2021 r.,

- karencja dla pożyczek udzielonych do 31 grudnia 2020 r. może trwać do 12 miesięcy; dla pożyczek udzielonych od 1 stycznia 2021 r. – do 6 miesięcy.
- oprocentowanie dla pożyczek udzielonych do 31 grudnia 2020 r. wynosić będzie 0,1% w skali roku; dla pożyczek udzielonych od 1 stycznia 2021 r. będzie równe połowie stopy redyskonta weksli NBP w skali roku (stopa redyskonta z dnia podpisania umowy pożyczki),
- brak prowizji i opłat,
- w uzasadnionych przypadkach możliwość spłaty pożyczki w ratach kwartalnych zamiast miesięcznych.

Pożyczkę mogą uzyskać PES które:

- istnieją co najmniej 12 miesięcy i posiadające co najmniej jeden zamknięty rok obrotowy,
- działają w formie mikro, małego lub średniego przedsiębiorstwa,
- prowadzą działalność gospodarczą lub odpłatną działalność statutową,
- posiadają zdolność do spłaty zaciągniętej pożyczki wraz z odsetkami

Obecnie przygotowywane są zasady, zgodnie z którymi możliwe będzie umorzenie części kapitału zaciągniętej pożyczki.

Gdzie się zgłosić: Pożyczki będą udzielane przez Pośredników Finansowych, wyłonionych przez BGK:

- *Fundusz Regionu Wałbrzyskiego*
- *Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych S.A.*
- *Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach*

Każdy z Pośredników może udzielać pożyczek na terenie całego kraju.

Przydatne linki:

- <https://www.bgk.pl/przedsiębiorstwa/pozyczki-plynnosciowe-pes/>
- <https://frw.pl/12655/nawosc-pozyczka-plynnosciowa-dla-podmiotow-ekonomii-spolecznej/>
- <https://tise.pl/offers/pozyczka-plynnosciowa-dla-podmiotow-ekonomii-spolecznej/>
- <https://www.frp.pl/>
- <https://www.gov.pl/web/rodzina/pozyczki-plynnosciowe-dla-podmiotow-ekonomii-spolecznej>

Zmiany warunków spłaty pożyczek dla PES

Dla kogo: PES

Krótką charakterystyką

Pośrednicy finansowi udzielający pożyczek w ramach realizowanego przez BGK projektu PO WER pn. **Wdrożenie instrumentu pożyczkowego i reporeczeniowego w ramach Krajowego Funduszu Przedsiębiorczości Społecznej** mogą zastosować w stosunku do nowych i udzielonych pożyczek na start oraz pożyczek na rozwój:

- wydłużonej karencji w spłacie kapitału o dodatkowy, nie dłuższy niż 6 miesięcy, okres (dla nowo udzielanych pożyczek oraz pożyczek już udzielonych, w których nie rozpoczęła się jeszcze spłata kapitału);
- tzw. wakacji kredytowych, tj. możliwości zawieszenia spłaty rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych (do uzgodnienia pomiędzy pośrednikiem i PES) – na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy;
- dwukrotnego obniżenia oprocentowania na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy - dla pożyczek nowych i już zawartych; w stosunku do pożyczek już zawartych obniżenie oprocentowania odnosi się do stopy redyskonta weksli obowiązującej w dniu zawierania umowy pożyczki; po upływie okresu 12 miesięcy, dla wszystkich pożyczek, oprocentowanie ustalane jest wg dotychczasowych zasad wynikających z założeń Strategii Inwestycyjnej, tj. przed uwzględnieniem niniejszych zmian;
- obniżenia oprocentowania do 0% na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy w przypadku, kiedy PES będzie miał trudną sytuację finansową wynikającą z sytuacji epidemicznej w kraju,
- wydłużenia okresu utworzenia miejsca pracy maksymalnie do 12 miesięcy, tj. o 6 miesięcy, przy czym dotyczy to zarówno zawartych umów pożyczki, jak i nowych pożyczek zawieranych do 31.12.2020 r.;
- wydłużenia okresu spłaty pożyczek, zarówno na start, jak i pożyczki rozwojowej, maksymalnie o okres 12 miesięcy.

Gdzie się zgłosić: pośrednik finansowy, który udzielił lub ma udzielić pożyczki: Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych S.A., Fundusz Regionu Wałbrzyskiego i Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach

Przydatne linki:

- <https://www.bgk.pl/pakietpomocy/wsparcie-z-wykorzystaniem-funduszy-unijnych/>
- Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych S.A.: <https://tise.pl/>
- Fundusz Regionu Wałbrzyskiego: <https://frw.pl/>
- Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach: <https://www.frp.pl/>

Wsparcie w ramach Polskiego Funduszu Rozwoju

Dla kogo: PES prowadzące działalność gospodarczą

Krótką charakterystyka:

Podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność gospodarczą mogą uzyskać wsparcie z Polskiego Funduszu Rozwoju. Jego wysokość oraz warunki uzależnione są od tego do jakiej grupy przedsiębiorców (mikro, małych i średnich lub dużych) zalicza się PES oraz od skali spadku obrotów.

- a) W przypadku PES działających jako **mikroprzedsiębiorcy** (obróć do 2 mln euro i nie więcej niż 9 pracowników), prowadzących działalność według stanu na 31 grudnia 2019 r. i nie zalegających z płatnością składek i podatków których obroty spadły o:

- co najmniej 25% i jednocześnie mniej niż 50% subwencja na jedną osobę zatrudnioną wyniesie 12 tys. zł,
- co najmniej 50% i jednocześnie mniej niż 75% subwencja na jedną osobę zatrudnioną wyniesie 24 tys. zł,
- co najmniej 75% subwencja na jedną osobę zatrudnioną wyniesie 36 tys. zł.

75% przyznanej subwencji będzie mogło zostać umorzone pod warunkiem, że po 12 miesiącach podmiot będzie dalej prowadził działalność gospodarczą (25% umorzenia) i utrzyma średni poziom zatrudnienia przez 12 miesięcy (do 50% umorzenia).

- b) W przypadku PES działających jako **mali lub średni przedsiębiorcy** (obrót do 50 mln euro lub suma bilansowa do 43 mln euro oraz od 10 do 249 zatrudnionych pracowników), wartość subwencji zależeć będzie od indywidualnych parametrów (skali spadku obrotów gospodarczych w związku z COVID-19 i przychodów za 2019 r.). Jeżeli obroty spadły o:
- co najmniej 25% i jednocześnie mniej niż 50% subwencja wyniesie 4% przychodów za 2019 r.,
  - co najmniej 50% i jednocześnie mniej niż 75% subwencja wyniesie 6% przychodów za 2019 r.,
  - co najmniej 75% subwencja wyniesie 8% przychodów za 2019 r.

W żadnym przypadku kwota subwencji nie może być wyższa niż 3,5 mln zł. 75% przyznanej subwencji będzie mogło zostać umorzone pod warunkiem, że po 12 miesiącach podmiot będzie dalej prowadził działalność gospodarczą i utrzyma średni poziom zatrudnienia przez 12 miesięcy, a także wykaże stratę większą niż 25% wartości subwencji.

- c) Wsparcie dla PES funkcjonujących jako **duże przedsiębiorstwa** uzależnione będzie od nieco innych kryteriów. Inne będą także formy wsparcia (instrumenty kapitałowe, pożyczki, obligacje).

Ta część subwencji o której mowa w lit. a i b, która nie będzie podlegać umorzeniu spłacana jest w 24 miesięcznych ratach. Spłata rozpoczyna się po 12 miesiącach od przyznania subwencji.

Gdzie się zgłosić: Polski Fundusz Rozwoju – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa będą mogły wnioskować o wsparcia za pośrednictwem bankowości elektronicznej

Przydatne linki:

- <https://pfrsa.pl/aktualnosci/tarcza-finansowa-pfr-dla-firm-i-pracownikow.html>
- <https://pfrsa.pl/tarcza-finansowa-pfr.html>
- https://pfr.pl/oferta/tarcza-finansowa-pfr-dla-mikrofirm.html?_ga=2.231963039.1875883455.1586426560-1311231577.1586426560
- https://pfr.pl/oferta/tarcza-finansowa-pfr-dla-malych-i-srednich-firm.html?_ga=2.30675647.1875883455.1586426560-1311231577.1586426560
- <https://pfrsa.pl/tarcza-finansowa-pfr/tarcza-finansowa-pfr-dla-mmosp.html>

Zmiana warunków kredytów bankowych (art. 31f)

Dla kogo: PES

Krótką charakterystyka:

Zarówno przedsiębiorcy (MŚP), jak i PES nieprowadzące działalności gospodarczej podlegają ochronie w zakresie zmiany warunków lub terminów spłaty kredytów bankowych. Rozwiązanie to dotyczy kredytów zaciągniętych przed 8 marca 2020 r. Zmiana warunków musi również być uzasadniona oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy dokonaną przez bank nie wcześniej niż w dniu 30 września 2019 r. Zmiany takie muszą być uzgodnione przez bank i kredytobiorcę i nie mogą powodować pogorszenia sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy. Rozwiązanie to dotyczy także udzielanych przez bank pożyczek.

Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (art. 1-13 ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów¹)

Dla kogo: PES prowadzące działalność gospodarczą

Krótką charakterystyka:

PES będące przedsiębiorcami będą mogły ubiegać się o przyznanie kredytu, którego część kosztów wynikających z oprocentowania pokryje BGK. Z dopłat skorzystać będzie można zarówno zawierając nowe umowy kredytowe, jak i aneksując wcześniejsze zobowiązania. Oferta kredytów z dopłatą dostępna będzie w bankach, które zawarą odpowiednie porozumienia z BGK (lista takich instytucji dostępna będzie na stronie BGK). Z tego instrumentu skorzystają PES, które utraciły płynność (tj. zdolność do spłaty w terminie wymagalnych zobowiązań) lub są zagrożone utratą płynności. Umowa na kredyt z dopłatą może być zawarta tylko do końca 2020 r. lub do wyczerpania puli środków przeznaczonych na dopłaty, która wynosi 567,6 mln zł na lata 2020-2021. Przed udzieleniem kredytu bank badać będzie zdolność kredytową PES. Jeżeli PES zalicza się do grona mikro, małych lub średnich przedsiębiorstw dopłata przyznawana jest w wysokości dwóch punktów procentowych. Natomiast jeżeli PES nie zalicza się do MŚP dopłata wynosi 1 punkt procentowy. Dopłaty do oprocentowania wypłacane są przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy od zawarcia umowy o udzielenie kredytu. Dzięki dopłatom, koszt kredytu wynikający z oprocentowania jest niższy. Z kredytu z dopłatą skorzystać można tylko raz.

Gdzie się zgłosić: Bank, który zawarł z BGK umowę o współpracy.

Wsparcie dla przedsiębiorców w BGK

Dla kogo: PES prowadzące działalność gospodarczą

Krótką charakterystyka:

---

¹ Ustawa o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19

PES będący przedsiębiorcami mogą korzystać ze wsparcia oferowanego przez BGK. Część instrumentów funkcjonujących już w ofercie banku została zmodyfikowana w związku z epidemią i sytuacją gospodarczą. Dodano także nowe rozwiązania, które wspierać mogą finansową PES. Część z omówionych poniżej rozwiązań jest jeszcze opracowywana przez BGK.

- PES prowadzące działalność gospodarczą w formie mikro, małego i średniego przedsiębiorstwa, mogą korzystać z gwarancji de minimis. W związku z COVID-19 zakres gwarancji zwiększono do 80% kwoty kredytu, okres gwarancji wydłużono z 27 do 39 miesięcy a za jej udzielenie nie ma prowizji. Zmiany te obowiązywać będą do końca 2020 r. O uznaniu tych modyfikacji decydować będzie bank udzielający kredytu.
- PES zaliczane do sektora MŚP mogą także skorzystać z gwarancji Biznesmax, dzięki którym możliwe jest także uzyskanie dofinansowania do oprocentowania kredytu zabezpieczonego taką gwarancją.
- W BGK dostępne będą także dopłaty do odsetek od przyznanych na rynku komercyjnym kredytów obrotowych.
- PES działające jako średnie lub duże firmy będą mogły skorzystać z Funduszu Gwarancji Płynnościowych. Gwarancje z tego funduszu mogą zabezpieczać do 80% kredytu a ich kwota wynosić będzie od 3,5 do 200 mln zł (art. 70 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw).

Gdzie się zgłosić: BGK

Przydatne linki:

- <https://www.bgk.pl/przedsiębiorstwa/poleczenia-i-gwarancje/gwarancje-de-minimis/>
- <https://www.bgk.pl/pakietpomocy/systemy-gwarancji/gwarancje-biznesmax/>
- <https://www.bgk.pl/pakietpomocy/system-doplat/>
- <https://www.bgk.pl/pakietpomocy/systemy-gwarancji/gwarancje-z-funduszu-gwarancji-plynosciowych/>

Wsparcie zwrotne z Agencji Rozwoju Przemysłu

Dla kogo: PES prowadzących działalność gospodarczą w formie mikro małego lub średniego przedsiębiorstwa.

Krótką charakterystyką:

Podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność w formie MŚP będą mogły skorzystać z instrumentów zwrotnych oferowanych przez Agencję Rozwoju Przemysłu. Ogólne podstawy do działań ARP na rzecz przedsiębiorców zawarto w art. 1 – 12 ustawy o szczegółach można dowiedzieć się na stronach internetowych ARP. Warunkiem skorzystania z pomocy jest przychód za 1029 r. wynoszący co najmniej 4 mln zł, dodatni wynik EBITDA, prowadzenia działalności od minimum 12 miesięcy. PES skorzystać będą mogły z:

- pożyczki obrotowej na finansowanie wypłaty wynagrodzeń,
- pożyczki obrotowej na finansowanie deficytu kapitału obrotowym,
- leasingu operacyjnego z karencją w spłacie.

Gdzie się zgłosić: PFR

Przydatne linki:

- <https://www.arp-tarcza.pl/>

REALIZACJA ZADAŃ PUBLICZNYCH

Zmiany w zakresie realizacji zleconych zadań publicznych (art. 15zzzzzb)

Dla kogo: PES

Krótką charakterystyka:

PES realizujące zadania publiczne na podstawie umowy o wsparcie lub powierzenie realizacji takich zadań zawarty przed ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego (tj. przed 13 marca br.) powinny niezwłocznie poinformować zleceniodawcę (organ administracji publicznej) o okolicznościach związanych z COVID-19, które mają lub mogą mieć wpływ na realizację zadania publicznego. Informacje przekazane zleceniodawcy mogą zostać uzupełnione o oświadczenia dotyczące w szczególności:

- liczby osób, które pracują lub miały pracować przy realizacji zadania publicznego, ale ze względu na stan zdrowia, kwarantannę, konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem nie mogą uczestniczyć w projekcie,
- decyzji i poleceń GIS oraz innych organów administracji publicznej związanych z przeciwdziałaniem COVID-19,
- wstrzymania dostaw materiałów, produktów, ograniczenia w dostępie do sprzętu, czy też możliwości transportu,
- braku możliwości realizacji konkretnych działań wskazanych w umowie na realizację zadania publicznego.

PES mogą oczekiwać informacji w powyższym zakresie od zleceniodawcy.

Informacje te powinny posłużyć stronom umowy na realizację zadania publicznego do oceny, czy wymaga ona zmian w związku z COVID-19. Ewentualne modyfikacje umowy obejmować mogą:

- termin wykonania umowy lub jej części, lub czasowe zawieszenie wykonywania umowy lub jej części;
- sposób wykonywania umowy lub jej części;
- zakres wykonania umowy lub jej części.

Na analogicznych zasadach zmieć się może również treść oferty na realizację zadania publicznego.

Po zakończeniu stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii organ administracji publicznej będzie mógł skontrolować oświadczenia przekazane przez PES.

Powyższe rozwiązania dotyczą także umów zawartych w trybach, o których mowa w art. 11a-11c (pominięcie otwartego konkursu ofert w związku z wystąpieniem klęski żywiołowej, ochrony zdrowia lub życia ludzkiego, ochrony ludności i ratownictwa) oraz w art. 19a (realizacja zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym).

Gdzie się zgłosić: organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego.

Przydatne linki:

- <https://www.niw.gov.pl/kwietniowa-aktualizacja-wykazu-opp-1-za-2019-rok/>

Zmiany w zakresie rozliczania zleconych zadań publicznych (art. 15zzl)

Dla kogo: PES

Krótką charakterystyka:

Organy administracji publicznej, które zlecają realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym, będą uprawnione do tego, by:

- a) przedłużyć termin na złożenie sprawozdania z wykonania zleconego zadania publicznego,
- b) przedłużyć termin na rozliczenie dotacji udzielonej na realizację zadania publicznego,
- c) uznać za uzasadnione wydatki poniesione na sfinansowanie działań realizowanych w ramach zleconego zadania publicznego, które zostały odwołane w następstwie okoliczności związanych z obowiązywaniem stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

Tym samym, jeśli z powodu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, zaplanowane działania nie zostaną wykonane lub rezultaty założone w umowie nie zostaną osiągnięte, dotacja na realizację zadania publicznego nie zostanie uznana za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, pobraną nienależnie lub w nadmiernej wysokości i podlegającą zwrotowi.

Gdzie się zgłosić: organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego.

Przydatne linki:

- <https://www.niw.gov.pl/wystapienie-przewodniczacego-ds-pozytku-publicznego-prof-piotra-glinskiego-tarcza-antykryzysowa-dla-iii-sektora/>

Możliwość zlecenia zadań publicznych w celu zwalczania COVID-19, z pominięciem otwartego konkursu ofert (art. 15zzm)

Dla kogo: PES

Krótką charakterystyka:

Wprowadzona została możliwość zlecenia organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

z 23 kwietnia 2003 r., realizacji zadań publicznych w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19, z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Przydatne linki:

- <https://www.niw.gov.pl/wystapienie-przewodniczacego-ds-pozytku-publicznego-prof-piotra-glinskiego-tarcza-antykryzysowa-dla-iii-sektora/>

Program Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19

Dla kogo: PES

Krótką charakterystyka:

W Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego uruchamiany jest nowy program wsparcia doraźnego, z budżetem w wysokości 10 mln zł. Program ma na celu wspomaganie funkcjonowania organizacji pozarządowych w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych zdarzeń związanych z bieżącą sytuacją epidemiczną. Zakres wsparcia w ramach programu obejmować będzie:

- a) przygotowanie i realizację działań podejmowanych w uzupełnieniu zadań administracji publicznej w celu przeciwdziałania COVID-19 w społecznościach lokalnych;
- b) przygotowanie i realizację działań podejmowanych w zastępstwie lub w uzupełnieniu zadań, które w całości lub części musiały zostać odwołane na skutek COVID-19;
- c) przygotowanie i realizację działań podejmowanych w celu podtrzymania funkcjonowania organizacji zagrożonego na skutek COVID-19;
- d) zakup sprzętu i materiałów niezbędnych do realizacji działań, o których mowa w pkt 1–3;
- e) wynajem siedziby lub lokalu do realizacji działań, jeżeli środki finansowe przeznaczone na ten cel zostały utracone na skutek COVID-19.

W ramach programu nie będzie wymagane wnoszenie wkładu własnego.

Przydatne linki:

- <https://www.niw.gov.pl/wystapienie-przewodniczacego-ds-pozytku-publicznego-prof-piotra-glinskiego-tarcza-antykryzysowa-dla-iii-sektora/>

ZATRUDNIENIE SOCJALNE

Wsparcie dla podmiotów zatrudnienia socjalnego (art. 15c oraz art. 31e)

Dla kogo: CIS i KIS

Krótką charakterystyka:

Uczestnicy CIS zachowują prawo do świadczenia integracyjnego w pełnej wysokości za okres zawieszenia zajęć w CIS. Nie ma znaczenia czy do zawieszenia doszło na podstawie polecenia wydanego przez wojewodę na podstawie art. 11 specustawy, czy też CIS zawiesił

zajęcia w związku z decyzją władz samorządowych lub z własnej inicjatywy. Rozwiązanie to obejmuje zarówno CIS pozarządowe, jak i te prowadzone przez JST. Rozwiązania przewidziane w specustawie powinny także zapewnić podmiotom zatrudnienia socjalnego finansowanie ze źródeł publicznych na takim poziomie, jak gdyby nie doszło do zawieszenia zajęć. Ponadto CIS prowadzone w formie samorządowego zakładu budżetowego, które realizuje zadania związane z przeciwdziałaniem COVID-19 mogą otrzymać w 2020 r. dotację z budżetu JST przekraczającą 50% kosztów ich działalności (art. 31p)

Gdzie się zgłosić: PUP, JST przyznające dofinansowanie.

Przydatne linki:

- <https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/Komunikat,dla,podmiotow,zatrudnienia,socjalnego,nt.,swiadczenia,integracyjnego,wypłacanego,uczestnikom,centrow,integracji,spolecznej,4176.html>
- <https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/Komunikat,dla,powiatowych,urzedow,pracy,nt.,swiadczenia,integracyjnego,wypłacanego,uczestnikom,centrow,integracji,spolecznej,za,miesiac,marzec,2020,r.,647.html>
- <https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/Wsparcie,ekonomii,spolecznej,i,solidarnej,w,obliczu,koronawirusa,4177.html>
- <https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/Komunikat,dla,Podmiotow,Zatrudnienia,Socjalnego,z,dnia,1,kwietnia,2020,r.,4181.html>

Elastyczny czas zajęć w CIS (art. 15ca)

Dla kogo: CIS

Krótką charakterystyką:

W związku z tym, że realizacja zajęć w centrach integracji społecznej wymaga w obecnych warunkach, przestrzegania bardziej niż do tej pory rygorystycznych wymogów sanitarnych, wprowadzono rozwiązanie umożliwiające bardziej elastyczną organizację czasu dziennego pobytu w CIS. Do tej pory uczestnicy czas ten wynosił nie mniej niż 6 godzin dziennie. W związku z COVID-19 możliwe jest skrócenie tego czasu, jednakże w ciągu tygodnia czas pobytu uczestnika w CIS nie może być krótszy niż 30 godzin. Dzięki temu łatwiej będzie np. zorganizować zajęcia w formie zmianowej lub w mniejszych grupach.

Podniesienie kwoty zasiłku dla bezrobotnych (art. 72²)

Dla kogo: CIS

Krótką charakterystyką:

Od 1 września 2020 r. podniesiona zostanie kwota zasiłku dla bezrobotnych. Od tego momentu wynosić ona będzie 1200 zł w ciągu pierwszych 90 dni pobierania zasiłku i 942,3 zł w

---

² Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

kolejnych dniach. Oznacza to również, że do 1200 zł wzrośnie świadczenie integracyjne wypłacane uczestnikom CIS.

PODATKI I OPŁATY

Wybrane ułatwienia dotyczące podatków

Krótką charakterystyką:

- a) **Możliwość wstecznego rozliczania strat podatkowych w PIT i CIT**
Stratę poniesioną w 2020 r. podatnicy, pod pewnymi warunkami, będą mogli odliczyć od dochodu uzyskanego w 2019 r. W tym celu, podatnicy złożą korektę zeznania za 2019 r. i dostaną zwrot (art.52k ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i 38f ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).
- b) **Zaniechanie poboru opłaty prolongacyjnej**
Podatnik nie będzie musiał ponosić kosztu opłaty w związku z odroczeniem terminu płatności podatku lub rozłożeniem zapłaty podatku na raty albo odroczeniem lub rozłożeniem na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami. Taka opłata wynosi teraz 4% kwoty podatku lub zaległości podatkowej. Zwolnienie z obowiązku jej opłacenia będzie trwać w okresie epidemii oraz w okresie 30 dni bezpośrednio następujących po jego odwołaniu. W zakresie podatków lokalnych decyzję może podejmować rada gminy, bo jest ona uprawniona do wprowadzania opłaty prolongacyjnej (art. 15za).
- c) **Wydłużenie terminu na przekazanie przez płatników zaliczek na podatek od wynagrodzeń pobranych za marzec i kwiecień**
Wprowadzenie prolongaty terminu przekazania przez pracodawcę zaliczek na podatek PIT od przychodów z szeroko rozumianej pracy, pobranych w marcu i kwietniu (tzw. PIT-4). Zapłata zaliczki, zamiast odpowiednio do 20 kwietnia i 20 maja br. będzie mogła być dokonana do 1 czerwca br.
- d) **Wydłużenie terminów dotyczących sprawozdawczości finansowej**
W drodze rozporządzenia³ odroczone zostały obowiązki jednostek sektora prywatnego, publicznego oraz organizacji pozarządowych związanych m.in. ze sporządzaniem sprawozdań finansowych, ich badaniem przez firmy audytorskie, zatwierdzaniem oraz udostępnianiem tych sprawozdań do wiadomości publicznej. Wprowadzone zostały następujące terminy składania sprawozdań dla organizacji, których rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym:
  - sporządzenie sprawozdania i podpisanie przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz przez zarząd organizacji – **do 30 czerwca 2020 r.** oraz
  - zatwierdzenie sprawozdania przez właściwy organ organizacji – **do 30 września 2020 r.**

---

³ Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji (Dz. U. poz. 570)

Dla organizacji, których rok obrotowy jest inny niż rok kalendarzowy terminy sporządzenia i podpisania, a następnie zatwierdzenia sprawozdania upłyną odpowiednio 3 miesiące po upływie terminów, które obowiązywałyby dla tych organizacji przed wydaniem rozporządzenia.

Przepis ten ma zastosowanie do obowiązków sprawozdawczych dotyczących roku obrotowego kończącego się po dniu 29 września 2019 r., jednak nie później niż w dniu 30 kwietnia 2020 r., których termin wykonania nie upłynął przed dniem 31 marca 2020 r.

Przydatne linki:

- <https://www.niw.gov.pl/terminy-skladania-rocznych-sprawozdan-finansowych-za-2019-rok-przedluzone/>
- <https://www.gov.pl/web/finanse/ustawy-tarczy-antykryzysowej-z-podpisem-prezydenta>

Zwolnienie z podatku od nieruchomości (art. 15p i 15q)

Dla kogo: PES

Krótką charakterystyka:

Rada gminy może podjąć uchwałę zwalniającą z podatku od nieruchomości tych przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z epidemią. Uchwała taka może dotyczyć również organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Rada może także zdecydować o przedłużeniu terminu płatności rat za ten podatek, za kwiecień maj i czerwiec jednak nie dłużej niż do końca września.

Darowizny na cele edukacyjne (art. 52x⁴, art. 38p⁵ i art. 57e⁶)

Dla kogo: PES

Krótką charakterystyka:

Podatnicy podlegający opodatkowaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych mogą odliczyć od podstawy obliczenia podatku darowizny rzeczowe w postaci laptopów lub tabletów przekazane do 30 września 2020 r. organom prowadzącym placówki oświatowe lub organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w celu ich dalszego nieodpłatnego przekazania organom prowadzącym placówki oświatowe lub placówkom oświatowym. Sprzęt ten musi być zdatny do użytku i nie starszy niż 3 lata. Podatnik może odliczyć:

- 200% wartości darowizny jeżeli została ona przekazana do końca kwietnia 2020 r.
- 150% wartości darowizny jeżeli została ona przekazana w maju 2020 r.

---

⁴ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

⁵ Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

⁶ Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

- 100% wartości darowizny jeżeli została ona przekazana od 1 czerwca do 30 września 2020 r.

Analogiczne rozwiązanie obowiązuje w przypadku podatników podlegających opodatkowaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne.

OŚRODKI WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ (OWES)

Wsparcie ze strony OWES

MRPiPS na bieżąco przekazuje Ośrodkom Wsparcia Ekonomii Społecznej informacje na temat pojawiających się instrumentów pomocowych dedykowanych podmiotom ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwom społecznym, związanych z wprowadzeniem tzw. pakietu antykryzysowego.

Rolą OWES jest udzielanie informacji i wsparcia doradczego podmiotom ekonomii społecznej w zakresie wprowadzanych przez rząd rozwiązań. OWES powinien kompleksowo wspierać PES w ubieganiu się o dostępne dla nich instrumenty, m.in. poprzez pomoc w przygotowywaniu i składaniu wniosków we właściwych instytucjach.

OWES powinny również aktywnie promować w samorządach wykorzystywanie klauzul społecznych w celu zlecenia zamówień publicznych PES. Jednocześnie warto także podkreślać, że jeżeli PES mogą włączyć się w przeciwdziałanie epidemii to samorząd może zlecić im takie zadanie z pominięciem przepisów prawa zamówień publicznych (art. 6 specustawy).

Zakupy w PES towarów i usług związanych z przeciwdziałaniem COVID-19

OWES w ramach realizowanych już projektów finansowanych z RPO dokonywać będą zakupów w PES, a w szczególności w PS oraz PES przekształcanych w PES, w celu zapewnienia tym podmiotom zamówień oraz umożliwienia dalszego funkcjonowania. IZ RPO może umożliwić OWES rozszerzenie zadań, poprzez wprowadzenie działań polegających na przeciwdziałaniu upadłości PS oraz PES przekształcanych w PS i utrzymaniu miejsc pracy zagrożonych w następstwie wystąpienia COVID-19. Najważniejszym z tych działań będzie umożliwienie w ramach projektów OWES dokonywania zakupów w PES i PS, znajdujących się w trudnej sytuacji w następstwie wystąpienia COVID-19, obejmujących w szczególności:

- zamówienia produkowanych przez PES i PS środków ochrony osobistej (np. maseczek ochronnych, przyłbic) i przekazywanie ich nieodpłatnie placówkom służby zdrowia, placówkom całodobowej opieki w pomocy społecznej, pieczy zastępczej, systemu oświaty, innym jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej oraz służb publicznych uczestniczących w działaniach na rzecz przeciwdziałania skutkom wystąpienia COVID-19.

- zamówienia usług cateringowych (przygotowanie i dostarczenie posiłków) świadczonych przez PES i PS na potrzeby pracowników służby zdrowia, placówek całodobowej opieki w pomocy społecznej, pieczy zastępczej, systemie oświaty oraz innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.
- zamówienia usług cateringowych (przygotowanie i dostarczenie posiłków) świadczonych przez PES i PS oraz przekazywanie ich nieodpłatnie osobom w trudnej sytuacji w związku z wystąpieniem COVID-19 (osobom starszym, osobom z niepełnosprawnościami, dzieciom korzystającym dotychczas z darmowych posiłków w szkołach, osobom przebywającym w miejscach odosobnienia w związku z potrzebami izolacji lub kwarantanny i osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w społeczności lokalnej).
- zamówienia w PES i PS środków higienicznych (np. dezynfekujących), środków ochrony osobistej i przekazywanie ich nieodpłatnie placówkom służby zdrowia, placówkom całodobowej opieki w pomocy społecznej, pieczy zastępczej, systemowi oświaty, innym jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej oraz służb publicycznych uczestniczących w działaniach na rzecz przeciwdziałania skutkom wystąpienia COVID-19.
- zamówienia usług społecznych, świadczonych w społeczności lokalnej, w szczególności usług opiekuńczych i asystenckich, dla osób, które dotychczas były objęte opieką w instytucjach (placówkach całodobowych i dziennych.) lub wymagających takiej opieki w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju, wraz środkami ochrony osobistej dla pracowników realizujących usługi;
- organizacja i wynajem miejsc całodobowych z przeznaczeniem na pobyt w trakcie kwarantanny, a także na pobyt personelu ochrony zdrowia i innych służb społecznych albo z przeznaczeniem na czasowe zmniejszenia liczby osób w placówkach całodobowych;
- zamówienie usług czyszczenia, odkażania budynków i przestrzeni publicznych;
- oraz wszystkich innych usług i zamówień towarów, których potrzeby użycia bądź stosowania mogą pojawić się wraz z rozwojem sytuacji epidemiologicznej w kraju, a których produkcja, dystrybucja, świadczenie nie jest ograniczone innymi prawnymi regulacjami dotyczącymi stanu epidemii.

Rola PES w tym zakresie nie może ograniczać się do pośrednictwa w dostarczeniu towarów lub usług. Wyjątkiem od tej zasady, może być sytuacja, w której PES prowadził określoną działalność (np. handel środkami dezynfekcyjnym) przed. Inną kategorią odstępstwa jest sytuacja, w której produkty sprzedawane przez PES zostały w istotny sposób przetworzone w stosunku do półproduktów, z których zostały wytworzone.

OWES przy realizowaniu powyższych działań współpracują z ROPS w zakresie wsparcia dla instytucji całodobowego pobytu oraz innych podmiotów świadczących usługi w miejscu zamieszkania dotkniętych skutkami wystąpienia COVID-19. Ważnym elementem wdrożenia tej koncepcji jest wykorzystanie rozwiązań, które wskazują na wyłączenie zasady konkurencyjności w ramach zamówień niezbędnych do przeciwdziałania skutkom COVID-19. Takie wyłączenie jest możliwe ze względu na wymaganą natychmiastową realizację zamówienia lub wystąpienie natychmiastowej potrzeby udzielenia zamówienia (w związku z czym nie jest możliwe przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia

z zachowaniem terminów przewidzianych dla zasady konkurencyjności). Środki finansowe na realizację tych zakupów powinny w pierwszej kolejności pochodzić z oszczędności wynikających z ograniczania skali innego rodzaju działalności OWES związanej z epidemią.

Przydatne linki:

<https://wykazowes.ekonomiaspoleczna.gov.pl/>

Akredytacja Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej

Obecnie obowiązujące Zarządzenie nr 21 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 kwietnia 2016 r. w sprawie przyznania akredytacji „AKSES” dopuszcza w szczególnie uzasadnionych przypadkach jednorazowe przedłużenie okresu obowiązywania przyznanej akredytacji „AKSES” przez Ministra. Takim szczególnie uzasadnionym przypadkiem jest niewątpliwie aktualnie obowiązujący stan epidemii.

Wniosek o przedłużenie akredytacji OWES powinien złożyć nie później niż 21 dni przed upływem terminu obowiązywania aktualnej akredytacji.

Przy ocenie wniosku o przedłużenie akredytacji Komisja ds. oceny wniosku bierze pod uwagę w szczególności uzasadnienie, opinię ROPS, dotychczas osiągnięte wskaźniki oraz wyniki audytów oraz wizyt monitorujących.

Dodatkowo ww. zarządzenie w § 8 ust. 1 pkt. 4 dopuszcza możliwość rozpatrywania wniosku o przyznawanie akredytacji bez konieczności dokonywania nowego audytu, bazując na wynikach poprzedniego lub wizyty monitorującej. Tym samym w obecnej sytuacji nie ma konieczności ich przeprowadzania, aby Komisja ds. oceny wniosków oceniła merytorycznie złożony wniosek.

INNE

Rozwiązania dla beneficjentów projektów współfinansowanych w ramach EFS - tzw. specustawa funduszowa⁷

Dla kogo: PES realizujące projekty współfinansowane z EFS

Krótką charakterystyka:

Ustawa obowiązuje od 18 kwietnia br., z mocą od 1 lutego 2020 r. Ustawa wprowadza wiele rozwiązań ułatwiających realizację projektów współfinansowanych ze środków europejskich w związku z wystąpieniem COVID-19.

Wprowadzone zostały m.in. następujące rozwiązania:

a) Kryteria wyboru projektów:

---

⁷ Ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r.

- możliwość zmiany kryteriów wyboru projektów w każdym czasie oraz stosowanie odstępstw od zatwierdzonych kryteriów w trakcie realizacji projektu (art. 4).

b) Procedura wyboru projektów do dofinansowania:

- odstępstwa w zasadach przeprowadzania konkursu oraz naboru wniosków w trybie pozakonkursowym (art. 7-9) – przewidziano wydłużenie terminów wskazanych w ustawie wdrożeniowej na składanie wniosków o dofinansowanie oraz na uzupełnienie wniosku czy poprawienie oczywistej omyłki,
- tryb nadzwyczajny wyboru projektów (art. 10) – w tym trybie mogą być składane wnioski o dofinansowanie projektu służącego ograniczeniu wystąpienia negatywnych skutków COVID-19,
- możliwość aktualizacji harmonogramu naboru wniosków o dofinansowanie projektów w każdym czasie, bez obostrzeń wynikających z ustawy wdrożeniowej (art. 11),
- możliwość wydłużenia terminów w procedurze odwoławczej oraz wniesienia protestu w postaci elektronicznej pozwalającej na jej utrwalenie na trwałym nośniku lub w systemie teleinformatycznym (art. 18).

c) Realizacja umowy o dofinansowanie projektu:

- możliwość zmiany umowy o dofinansowanie/decyzji o dofinansowaniu, jeżeli na skutek wystąpienia COVID-19 realizacja postanowień dotychczasowej umowy/decyzji w zakresie wynikającym z zatwierdzonych kryteriów wyboru projektów jest niemożliwa lub znacznie utrudniona. W takim przypadku obostrzenia określone w art. 52a ustawy wdrożeniowej co do zmiany umowy nie będą stosowane (art. 12),
- wydłużenie określonych w umowach o dofinansowanie albo w decyzjach o dofinansowaniu projektów terminów składania wniosków o płatność oraz terminów zakończenia realizacji projektów (art. 13),
- nadzwyczajny tryb wyboru albo zmiany partnera w projekcie, jeżeli w związku z wystąpieniem COVID-19 przygotowanie albo realizacja projektu partnerskiego stała się niemożliwa lub znacznie utrudniona. Nie stosuje się m.in. przepisów ustawy wdrożeniowej dotyczących konkurencyjnego trybu wyboru partnera (art. 15),
- możliwość przesunięcia ciężaru nieprawidłowości indywidualnej na budżet państwa i uwolnienie beneficjenta od odpowiedzialności za tę nieprawidłowość (art. 5),
- możliwość uznania za kwalifikowalne wydatków na niezrealizowane cele, jeżeli beneficjent wykaże, że z dochowaniem należytej staranności i w odpowiednim czasie podejmował niezbędne działania służące ich odzyskaniu, albo wykaże brak możliwości ich odzyskania (art. 6),
- możliwość przedłużenia terminów w postępowaniach administracyjnych w odniesieniu do należności, o których mowa w art. 60 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), możliwość zawieszenia tych postępowań oraz wstrzymanie wykonania decyzji administracyjnych (art. 19-21),
- upoważnienie do stosowania ulg w spłacie należności, o których mowa w art. 60 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, na wniosek zobowiązanego (art. 25),
- możliwość odstąpienia od sankcji wykluczenia z możliwości otrzymania środków europejskich, jeżeli niedokonanie zwrotu środków przez beneficjenta było skutkiem wystąpienia COVID-19 (art. 27).

d) Inne:

- możliwość zmiany, przesunięcia albo skrócenia terminów na dokonanie poszczególnych czynności określonych zarówno w ustawie, jak i w ustawie wdrożeniowej, jeżeli jest to niezbędne w związku z wystąpieniem COVID-19 (art. 28),
- wyłączenie odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych określonej w art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1440, z późn. zm.) w przypadku gdy ma związek z przeciwdziałaniem COVID-19.

Jeśli chodzi o rozwiązania niewynikające wprost ze specustawy, osoby, firmy i organizacje pozarządowe korzystające z dofinansowania z EFS mają możliwość między innymi:

- a) finansowania z funduszy unijnych kosztów odwołanych szkoleń, wyjazdów, konferencji, jeśli pieniądze są nie do odzyskania i nie można było zrealizować planowanych działań (na przykład kraj, do którego planowany był wyjazd, zamknął granice),
- b) finansowania z funduszy unijnych kosztów funkcjonowania placówek, które powstały ze wsparciem unijnym (na przykład przedszkoli, które muszą zapłacić opiekunkom),
- c) zmiany treści wniosków i umów o dofinansowanie, na przykład w zakresie okresu realizacji projektu, terminu jego zakończenia albo finansowania dodatkowych kosztów zapewnienia bezpieczeństwa lub zmiany formy wsparcia na zdalne,
- d) czasowego zawieszenia prowadzonej działalności gospodarczej w przypadku dotacji lub pożyczek na założenie firmy,
- e) uznawania oświadczeń uczestników w przypadku stypendiów stażowych (takie oświadczenia mogą dotyczyć na przykład opieki nad dzieckiem do lat 8, zawieszenia działalności firmy, konieczności odbywania kwarantanny).

Wszystkie przypadki kwalifikowania wydatków na działania projektowe niezrealizowane w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa będą indywidualnie rozpatrywane przez IZ lub IP.

W przypadku projektów, dla których funkcję IP pełni MRPiPS uruchomiona została elektroniczna skrzynka kontaktowa: pomoc@efs.mrpips.gov.pl, w celu umożliwienia bieżącego zgłaszania pytań, problemów i kwestii wymagających wyjaśnienia, jak również propozycji ich rozwiązania, które powstały w projektach w związku z ww. sytuacją.

Gdzie się zgłosić: IZ, IP

Przydatne linki:

- <https://www.gov.pl/web/rodzina/specustawa-funduszowa-umatwiajaca-realizacje-projektow-ze-srodkow-europejskich-weszla-w-zycie>
- <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/antykryzysowe-dzialania-dla-projektow-finansowanych-z-efs>

Zmiany w rozwiązaniach skierowanych do osób niepełnosprawnych (art. 15a i 15b)

Krótką charakterystyka:

- a) WTZ - dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów uczestnictwa w warsztacie terapii zajęciowej nie ulegnie obniżeniu w związku z zawieszeniem zajęć w WTZ na skutek przeciwdziałania koronawirusa.
- b) ZAZ – dofinansowanie kosztów działania ZAZ pozostaje na niezmiennym poziomie. Dodatkowo ZAZ mogą ubiegać się o rekompensatę za wypłacone wynagrodzenia (w części finansowanej z działalności wytwórczej lub usługowej) w przypadku spadku obrotów lub przestoju. Wniosek składać należy do oddziału PFRON nie później niż 30 dni od wypłaty wynagrodzenia, którego dotyczyć ma rekompensata.
- c) Wydłużenie obowiązywania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (o 60 dni) oraz o niezdolności do pracy (o 90 dni) od zakończenia stanu epidemii lub stanu epidemicznego (art. 15h i art. 15zc).

Przydatne linki:

- <http://www.pfron.org.pl/instytucje/samorzady/szczegoly/news/tarcza-antykryzysowa-dla-osob-niepelnosprawnych/>

Wydłużenie niektórych ustawowych terminów dla spółdzielni socjalnych (art. 29a ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych).

Dla kogo: spółdzielnie socjalne

Krótką charakterystyka:

W ustawie o spółdzielniach socjalnych wprowadzono rozwiązanie wydłużające bieg terminów w przypadku wprowadzenia w Polsce stanu nadzwyczajnego, stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. W takich wypadkach terminy na zatrudnienie odpowiedniej liczby pracowników (określone w art. 5 ust. 1a, art. 5a ust. 4, i art. 18 pkt 2), a także na przeprowadzenie pierwszej lustracji (art. 15c) upływać będą dopiero 12 miesięcy po odwołaniu wskazanych powyżej stanów.

Wsparcie dla organizacji pożytku publicznego (OPP)

W związku z wprowadzeniem rozwiązania pozwalającego uniknąć osobom opodatkowanym podatkiem dochodowym od osób fizycznych negatywnych konsekwencji wynikających ze złożenia zeznania podatkowego po 30 kwietnia i nie później niż do 1 czerwca, wprowadzono rozwiązanie umożliwiające przekazanie 1% podatku organizacji wskazanej w takim zeznaniu (art. 52v ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Ponadto na podstawie delegacji ujętej w art. 15zzzzze, trwają prace nad rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, w którym obowiązkowy termin na złożenie finansowego i merytorycznego sprawozdania z działalności OPP przesunięty zostanie z 15 lipca na **15 października 2020 r.**

Możliwość korzystania ze środków komunikacji elektronicznej w głosowaniu władz fundacji i stowarzyszeń

W art. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach oraz w art. 10 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. prawo o stowarzyszeniach wprowadzone zostaną możliwości szerszego wykorzystania środków komunikacji elektronicznej do realizacji zadań przez organy statutowe tych podmiotów.

Zmiany dotyczące sposobu funkcjonowania organów statutowych w spółdzielniach socjalnych (art. 35 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo Spółdzielcze)

Dzięki wprowadzonym w prawie spółdzielczym zmianom, funkcjonowanie organów statutowych spółdzielni (w tym także spółdzielni socjalnych) – zarządu, rady nadzorczej, walnego zgromadzenia będzie łatwiejsze ponieważ będą mogły one podejmować decyzje i głosować, nie tylko poprzez osobisty udział w zebraniu, ale również w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Ponadto wprowadzono także rozwiązanie, dzięki któremu ustawowy termin zebrania walnego zgromadzenia przypadający w czasie epidemii lub w czasie stanu zagrożenia epidemicznego zostaje przesunięty o 6 tygodni od dnia zakończenia tego stanu (art. 90 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw).